

Fiziološke bolesti rajčice

Mišljenje proizvođača je da se rajčica lako i uspješno uzgaja. U našoj Županiji većinom se uzgaja u visokim negrijanim tunelima, proizvođači su ovladali sortimentom i kemijskim sredstvima za zaštitu rajčice od bolesti i štetnika.

Međutim, ova „teška“ proizvodna godina ukazala je na niz problema koji se javljaju uslijed uzgoja u nepovoljnim uvjetima, a uzročnici nisu štetni organizmi već neodgovarajuća proizvodna praksa.

Štete koje su se javljale uslijed nepovoljnih vremenskih prilika i nereguliranja temperature i vlažnosti zraka i tla su:

1.) U rano proljeće:

- hrapavi, izobličeni plodovi – uzrokovani niskom temperaturom i neodgovarajućom vlagom tla i

- površinske raspukline kao „ciferšlus“ uzduž ploda i oko ploda

- pukotine u plodu sa malo sjemenki (prazni plodovi) – uzrokovani lošim oprašivanjem i neodgovarajućom temperaturom

Tipična slika za ranoproljetnu proizvodnju u negrijanim plastenicima uz slabo osvjetljenje i oscilacije u vlazi tla

2.) Ljeti i u vrijeme masovnog donošenja plodova i dozrijevanja javljala se:

- raspucalost plodova kao posljedica velikih oscilacija temperature i vlage
- u vidu dubljih uzdužnih (radijalnih) i kružnih (koncentričnih) pukotina oko peteljki ploda,

- površinske raspucalosti pokožice ploda sa mnoštvom sitnih brazdi oko peteljki

- problemi sa jakom sunčevom svjetlošću vidljivi kao palež ploda

- toplinski stres ploda u vidu „zelenog ramena“ u fazi dozrijevanja

- žute mrlje u dozrijevanju ploda od baze ploda – uzrok može biti i nedostatak kalija

- lomljenje peteljki ploda - uslijed previše osvjetljenja u vegetativnoj fazi razvoja ili slabog svjetla, a može biti i sortna osobina (ili uzrokovana lomom kod vezanja stabljike)

- fiziološko kovrčanje listova biljke, najprije kod donjih listova koji postaju tvrdi - javlja se kod indeterminantnih (visokih) hibrida uglavnom za hladnog i vlažnog vremena,

Neki smatraju da je kovrčanje obrana biljke od prevelike transpiracije. Neka pak istraživanja pokazuju da se znakovi stresa pojavljuju nakon odstranjivanja zaperaka i kod česte rezidbe te kod pretjerane gnojidbe dušikom..

Mjere za poboljšanje proizvodnje rajčice:

- 1.) Poboljšanje rane proizvodnje rajčice (sadnja u kontinentalnom dijelu sredinom ožujka) može se postići uvođenjem bumbara za bolje oprašivanje.
- 2.) Grijanje zaštićenog prostora je također potrebno u proljeće. Temperatura zraka i tla ne smije biti niža od 15°C, najpovoljnija je 22 – 25°C, bez velikih dnevno-noćnih oscilacija.
- 3.) Održavati umjerenu i stalnu vlažnost. Rajčica ne podnosi previše vlage u tlu ni neuravnoteženu vlagu.
- 4.) Ljeti je potrebno biljke zaštititi od direktnog sunčevog zračenja zasjenjivanjem, ostavljanjem gornjih listova za sjenu i izborom otporne ili bujnije sorte
- 5.) Površinska oštećenja i brazgotine pokožice ploda mogu biti uzrokovana primjenom nepropisne količine sredstava za zaštitu bilja.
- 6.) Ukoliko je problem „zelenog ramena“ velik, može se djelomično riješiti nastavljanjem dozrijevanja u mraku.

Područni odjel HZPSS-a Koprivničko-križevačke županije
Sunčica Dombaj, dipl. ing. agr.,
stručna savjetnica za hortikulturu